

Rahapelituottojen alenemiseen valmistautuminen, ratkaisuvaihtoehdot

Respondent:

-

Response on:

17.03.2021, 17.20 - 17.03.2021, 17.21

1. Vastaajan tiedot *

Etunimi	Lauri
Sukunimi	Taro
Sähköposti	lauri.taro@vm.fi
Organisaatio	valtiovarainministeriö

2. Mitä seuraavista työryhmän ratkaisuvaihtoehdoista pidätte toimivimpana?(vaihtoehdot esitetty laajemmin liitteenä olevan raportin luvussa 5, s. 90) *

Kokonaisuudistus

3. Perustelut valittuun ratkaisuvaihtoehtoon

Rahapelitoiminnan tuottojen korvamerkinnän tarkoituksenmukaisuutta on perusteltua tarkastella vallitsevassa näkymässä, jossa rahapelituottojen ennakoitaan olevan alenemassa. □

Valtiovarainministeriön arvion mukaan rahapelituottojen yhteys tiettyihin valtion menoihin tulisi uudessa ratkaisussa katkaista. Yleishyödyllisten menojen rahoittaminen ei saisi olla rahapelituottojen keräämisen tarkoitus vaikkakin se voi olla sen suotuisa liitännäisseuraus. Nykyisessä tilanteessa, jossa tietyt menot on sidottu rahapelituottoihin, voi muodostua ristiriitaisia asetelmia, kun esim. rahapelaamisen haittoja yritetään vähentää, millä voi olla vaikutusta pelituottoihin ja sitä kautta myös resurssinäkömään. Tavoitellussa tilanteessa rahapelituotot olisivat jatkossa tulojen yleiskatteisuuden periaatteen piirissä. Tämä vahvistaisi osaltaan myös eduskunnan budjettivallan toteutumista. □ Valtiovarainministeriön näkemyksen mukaan työryhmän ratkaisuvaihtoehdoista numero 2 olisi selkeä budjetoimisen näkökulmasta ja poistaisi nykyisessä järjestelyssä tuottojen korvamerkinnästä muodostuvat epäkohdat. □

Vaihtoehdossa numero 3 on kyse pitkälti samasta mallista, joskin se toteutettaisiin siirtymäajan jälkeen v. 2024. Siirtymäaikana valmistauduttaisiin budjetti- ja kehysmenettelyn muutoksiin, tarvittaviin lainsäädäntömuutoksiin sekä varattaisiin myös edunsaajille valmistautumisaikaa. □

Kun rahapelitoiminnan tuotot siirretään talousarvion yleiskatteiseksi tuloksi, tuotoissa tapahtuvat muutokset ja vuosittainen vaihtelu eivät heijastu suoraan menopuolen rahoitukseen ja menonäkymä olisi helpommin ennakoitavissa. □

Korvamerkinnän poistuminen tarkoittaisi myös, että tulojen ja menojen budjetoinnin vuotuisuusperiaate toteutuisi nykyistä paremmin, kun rahapelituottojen osittainen käyttämättä jättäminen ja siirtäminen käytettäväksi myöhemmin ("rahastoiminen") poistuu. □

Tuottojen korvamerkinnän poistamisen myötä talousarviomenettely ja valtion menojen käytön periaatteet olisivat nykyistä yhdenmukaisempia ja läpinäkyvämpiä. Nykyistä suurempi osa valtion menoista olisi menokehysten piirissä, mikä parantaisi myös kehysmenettelyn vaikuttavuutta ja edellytyksiä vastata sille asetettuihin tavoitteisiin. □ Ratkaisun myötä edunsaajien rahoitus siirretään osaksi valtion kehysmenettelyä ja rahoituksen tasosta päätetään normaaliin tapaan talousarviomenettelyssä, kaikkien edunsaajien osalta yhdenmukaisesti. Talousarviomenettelyssä menojen hyötyjä ja vaikuttavuutta arvioidaan muiden talousarviomenojen tapaan, jolloin edunsaajien määrärahojen

käytön suunnittelun ja seuraamisen merkitys voisi lisääntyä nykyisestä. Julkisten varojen käytön perusteet ja mitoitukset tulisivat säännöllisemmän arvioinnin kohteeksi. □

Vuonna 2019 käynnistetyssä valtionavustusten digitalisointi- ja kehittämishankkeessa kehitetäänkin valtionavustusten suuntaamista, hakemista, myöntämistä, seuranta- ja arviointia luomalla yhtenäinen digitalisoitu valtionavustusprosessi. Hankkeen tavoitteena on lisätä valtionavustustoiminnan vaikuttavuutta, läpinäkyvyyttä ja tehokkuutta. Rahapelijärjestelmän jatkokehitystä miettiessä tulisi tältä osin tukeutua jo valtionavustushankkeessa tehtyyn työhön. Edunsaajien muitakin rahoitusmahdollisuuksia tulee jatkossakin kehittää. □

Nykyisten edunsaajien rahoitusnäkyymiin saattaisi uudessa mallissa liittyä nykyistä suurempaa epävarmuutta aiheutuen menojen ulottamisesta normaalin poliittisen harkinnan piiriin. Kehysmenettelyssä rahoitusta suunnitellaan useiksi vuosiksi eteenpäin, mikä kuitenkin mahdollistaa edunsaajien toiminnan pitkäjänteisen suunnittelun. Lisäksi tätäkin pidemmän aikavälin rahoituksen tavoitteista voitaisiin pyrkiä linjaamaan esimerkiksi parlamentaarisessa työryhmävalmistelussa. □

On huomattava, että jokaisessa vaihtoehdossa edunsaajien rahoitusnäkyymiin liittyy epävarmuutta. Myöskään ensimmäisessä vaihtoehdossa, jossa pysyttäisiin nykyisessä järjestelmässä, ei välttyttäisi edunsaajien rahoitukseen liittyvältä epävarmuudelta. Rahapeliuottojen alentuessa edunsaajille myönnetyn rahoituksen taso ja mahdollisen ns. kompensaation edellyttämä lisärahoituksen taso pitää hallituksen ja eduskunnan toimesta harkita erikseen. □